

**Звіт виконувача обов'язки завідувача кафедри української мови
філологічного факультету
кандидата філологічних наук, доцента закладу вищої освіти Бутко Софії Григорівни
ректорів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна про роботу
кафедри української мови в 2025/2026 навчальному році**

1. Кадрова робота

1.1. Склад кафедри: загальна кількість науково-педагогічних працівників кафедри у 2025/2026 навчальному році складає 12 осіб, ставок — 8,75, із них:

докторів наук, доцентів — 1;

кандидатів наук, доцентів — 7;

старших викладачів без наукового ступеня — 2;

кількість аспірантів денної форми навчання — 2.

1.2. Розвиток та зміцнення кадрового потенціалу кафедри. Старший викладач Штефан А. П. завершив роботу над виготовленням кандидатської дисертації і розпочав процедуру захисту у спеціалізованій ученій раді. Доц. Сердега Р. Л. завершив роботу над текстом докторської дисертації і готує її до подання на захист у спеціалізовану вчену раду. Доц. Літвінова І. М. продовжує навчання в докторантурі. Над виготовленням докторських дисертацій працюють доц. Бутко С. Г., доц. Губарева Г. А., доц. Дюкар К. В., доц. Трифонов Р. А.

Доц. Бутко С. Г. і Дюкар К. В. здобули вчене звання доцента.

1.3. Підвищення кваліфікації. За звітний період Вавришук С. В., Дюкар К. В. пройшли науково-педагогічне і наукове стажування.

2. Навчально-методична робота.

2.1. Навчальна робота. На 2025–2026 навчальний рік навантаження на кафедру склало 5249 години. Навантаження виконано в повному обсязі, з урахуванням змін контингенту й перескладань академічних заборгованостей.

Заняття протягом року проводилися в дистанційній формі на платформі Moodle із застосуванням відеозв'язку за допомогою платформ ZOOM, Google Meet. Протягом звітного періоду застосовувались мультимедійні технології та інтерактивні засоби навчання. У навчальному процесі викладачі кафедри активно застосовують нові методики викладання спеціальних курсів та нормативних курсів за допомогою інтерактивних і мультимедійних технічних засобів (дошка Padlet, Learning Apps, Word Wall, Canva та ін.).

Кафедра забезпечувала освітній процес здобувачів освіти за освітніми програмами:

- першого (бакалаврського) рівня “Середня освіта (Українська мова і література, світова література)” (спеціальність А4 Середня освіта, предметна спеціальність А4.01 Українська мова і література), “Українська мова і література”, “Українська мова і література та англійська мова”, “Українська мова і література, літературне редагування” (спеціальність В11 Філологія, спеціалізація В11.01 Українська мова і література), “Польська мова і література та українська мова і українська література” (спеціальність В11 Філологія, спеціалізація В11.033 Слов'янські мови і літератури (переклад включно), перша - польська), “Прикладна лінгвістика” (спеціальність В11 Філологія, спеціалізація В11.10 Прикладна лінгвістика), “Журналістика” (спеціальність С7 Журналістика), “Слов'янська філологія, літературне редагування і створення контенту” (спеціальність 035 Філологія,

спеціалізація 035.034 Слов'янські мови і літератури (переклад включно), перша - російська);

- другого (магістерського) рівня “Українська мова і література та українська мова як іноземна” (спеціальність В11 Філологія, спеціалізація В11.01 Українська мова і література), “Польська мова і література та українська мова” (спеціальність В11 Філологія, спеціалізація В11.033 Слов'янські мови і літератури (переклад включно), перша - польська);

- третього (освітньо-наукового) рівня “Філологія (українська мова та література, слов'янські мови та літератури, світова література)” (спеціальність 035 Філологія).

Запровадження нових спеціалізацій та освітніх програм. Здійснено перший набір на ОП другого (магістерського) рівня “Польська мова і література та українська мова”.

Реалізація освітніх компонентів. Викладацький склад кафедри забезпечував читання фахових курсів, а також спецкурсів з актуальних проблем української та польської мов, а саме: «Сучасна українська мова (лексикологія, фонетика, морфеміка, словотвір, морфологія, синтаксис)», «Історія української мови», «Історія української літературної мови», «Комунікативна лінгвістика», «Польська мова», «Теорія та практика перекладу», «Практична стилістика української мови», «Основи стилістики та культури мови», «Основи міжкультурної комунікації», «Старослов'янська мова», «Орфографічний практикум», «Інноваційні процеси в сучасному українському словотворенні», «Виразне читання», «Українська діалектологія», «Методика викладання української мови», «Лексична семантика й соціальні процеси» та інші.

За звітний період розроблено й запроваджено нові дисципліни для забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії в межах усіх освітніх програм: «Контрастивна граматики української та польської мов», «Теорія і практика укладання словників», «Польське лінгвокраїнознавство», «Експресивність як властивість мовної системи та її відображення в національній мовній картині світу», «Соціальні трансформації української мови в ХХ столітті», «Українські соціальні діалекти», «Комунікація як інструмент впливу: технології ефективного спілкування».

За звітний період для забезпечення практик укладено договори з відповідними установами, зокрема:

- видавництвом “Жорж” (редакторська практика, бакалаврський рівень);
- видавництвом “Віват” (перекладацька практика, магістерський рівень);
- Харківським національним університетом міського господарства імені О. М. Бекетова (асистентська практика, магістерський рівень).

Педагогічна практика традиційно відбувається на базі харківських шкіл, зокрема, Харківського ліцею №6, Харківського ліцею № 23, Харківського ліцею № 104, Харківського ліцею № 105, Харківського ліцею № 149.

2.2. Методична робота. З кожної дисципліни викладачі кафедри української мови розробили/удосконалили навчально-методичні комплекси, що містять робочі програми курсів, конспекти лекцій, плани практичних занять, завдання для самостійної роботи студентів, питання до іспитів і заліків, тестові завдання, екзаменаційні білети, а також критерії оцінювання знань і вмінь студентів.

Розміщення навчальної та методичної літератури в репозитарії університету. Навчальні дисципліни забезпечено електронними навчальними ресурсами (плани та програми, електронні версії підручників, навчальних посібників, монографії, лекційні презентації, матеріали для самостійної роботи студентів, завдання для самоконтролю,

прикладі екзаменаційних білетів тощо), наявними на кафедрі на електронних носіях і представленими на сайті філологічного факультету, а також на персональних сторінках викладачів.

Опубліковано електронні методичні видання:

Українська термінологія в синхронії і діяхронії: теоретичний і прикладний виміри: конспект лекцій наукового семінару для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю В11 «Філологія» [Електронний ресурс] / уклад. Т. О. Петрова. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. (PDF 121 с.). <https://ekhnuir.karazin.ua/server/api/core/bitstreams/122cbbe5-c462-4ceb-9ec8-18756ebcf9fc/content>

Доц. Літвінова І. М. розробляє методичне забезпечення для середньої школи. За звітний період було опубліковано:

Літвінова І., Якименко О. Українська мова: підруч. для 9 кл. закл. загал. серед. освіти. Харків : Вид-во «Ранок», 2026. 240 с.

Доц. Бутко С. Г. і Літвінова І. М. є співавторками підручника з фонетики польської мови, виданого у Видавництві Лодзького університету за результатами участі в міжнародному грантовому проєкті “Nauka fonetyki polskiej przez kulturę (KulFon)”, фінансованому Національним агентством із питань академічного обміну (NAWA, Польща):

Biernacka, Michalina, Monika Kaźmierczak, Sofiia Butko, Beata Grochala, Inna Litvinova, i Magdalena Bielawska. 2025. *KulFon. Kulturowa Fonetyka (nie Tylko) Dla Ukraińców: Podręcznik Lektora*. Poland: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego. <https://doi.org/10.18778/8331-896-7>.

2.3. Результати роботи із забезпечення якості освіти

Участь у системі внутрішнього забезпечення якості освіти університету.

Гурова О. М. – член науково-методичної ради університету; внутрішній аудитор університету; працювала в трьох секціях із перевірки освітніх програм бакалаврського та магістерського рівнів на 2026/2027 н.р.(за наказом ректора № 0208-1/688 «Про моніторинг та перегляд освітніх програм» від 24.12.2025)

Дюкар К. В. – старший аудитор внутрішнього аудиту системи управління якістю освітньої та наукової діяльності на ОНП «Історія та археологія (PhD)» відповідно до наказу ректора ХНУ ім. В. Н. Каразіна від 18.02.2026 року №0208-1/60.

Участь у зовнішньому забезпеченні якості освіти та акредитаційних процесах.

Дюкар К. В., Член експертної групи з метою проведення акредитаційної експертизи ОПП «Діловодство» зі спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» у Комунальному закладі професійної (професійно-технічної) освіти «Київський професійний коледж з посиленою військовою та фізичною підготовкою» (наказ ДСЯО № 01-10/526 від 31.10.2025).

Моніторинг та аналіз якості практичної підготовки здобувачів.

Протягом травня 2026 року кафедра забезпечила повний цикл колегіального оцінювання результатів асистентської практики здобувачів другого (магістерського) рівня денної та заочної форм навчання освітньої програми «Українська мова і література та українська мова як іноземна», проведеної на базі кафедри української філології та міжкультурної комунікації ХНУМГ імені О. М. Бекетова. 06 травня 2026 року проведено плановий круглий стіл з питань поточної організації та міжвузької взаємодії, а 20 травня

2026 року – розширену підсумкову зустріч за участю студентів-практикантів та керівників практики від обох університетів-партнерів.

Моніторинг дотримання академічної доброчесності.

15 квітня 2026 року кафедра української мови спільно з кафедрою української літератури організувала й провела науково-методичний вебінар для здобувачів освіти філологічного факультету, присвячений принципам академічної доброчесності, правилам коректного цитування та запобіганню текстовим запозиченням у наукових і кваліфікаційних роботах.

Модернізація ОП та взаємодія з роботодавцями.

У березні 2026 року проведено серію робочих зустрічей-обговорень із зовнішніми стейкхолдерами (роботодавцями, випускниками, студентами, викладачами) щодо рецензування, оновлення та підвищення практичної орієнтованості наявних освітніх програм, щодо яких кафедра є випусковою. Результати обговорення відображено в протоколах, а також у зведених таблицях пропозицій та зауважень від стейкхолдерів.

Академічна мобільність.

Організовано та проведено інформаційно-просвітницьку зустріч для студентів «Навчання без кордонів: можливості академічної мобільності», спрямовану на ознайомлення здобувачів із міжнародними освітніми програмами, грантами та алгоритмом участі в академічних обмінах (зокрема Erasmus+). До участі в заході були залучені стейкхолдери і учасники програм академічної мобільності (декан філологічного факультету Чекарева Є. С., студентки першого курсу другого (магістерського) рівня освіти Анісарович Е., Лін С. Модерувала зустріч Бутко С. Г.

3. Науково-дослідна робота

3.1. Наукова робота кафедри і викладачів. Кафедра розробляє наукову тему філологічного факультету “Актуальні проблеми філології в сучасних парадигмах гуманітарного знання” (реєстраційний номер 0125U001671).

Кафедра стала співорганізатором наукових конференцій міжнародного і всеукраїнського рівнів:

- 1) Міжнародна наукова конференція «Шістдесятництво як чинник мовно-літературного розвитку України», 18–19 вересня 2025 р.
- 2) Міжнародна наукова конференція, присвячена 190-річчю від дня народження О.О.Потебні, 23-24 жовтня 2025 р.
- 3) Міжнародна наукова конференція «Українська книга: дослідження, читання, збереження», 11-12 листопада 2025 р.
- 4) Всеукраїнська студентська наукова онлайн-конференції «Коворкінг 4.0: мовознавство, літературознавство, журналістикознавство», 21 квітня 2026 р.
- 5) 19 березня 2026 року вдруге проведено віршознавчий семінар «Березнева категорія стану» на пошану професора кафедри Володимира Семеновича Калашника.

Результати наукової роботи співробітників кафедри за 2025/2026 навчальний рік відображені у звіті з наукової роботи, серед них:

- 4 статті, які індексуються у Scopus та/або Web of Science;
- 22 статті у вітчизняних виданнях категорії Б;
- розділ у колективній монографії;

- науковий доробок викладачів кафедри апробовано на понад 20 конференціях різних рівнів, у тому числі міжнародних закордонних.

Штефан А. П. завершив роботу над дисертаційним дослідженням на здобуття ступеня доктора філософії на тему «Риторична *elocutio* у творі „Notij pięć. Rap Chrystusowych pięć Лазаря Барановича», виконаним під керівництвом доктора філологічних наук, професорки Маленко О. О. Презентація основних положень роботи відбулася на засіданні кафедри українознавства і лінгводидактики імені проф. О. Г. Муромцевої ХНПУ імені Г. С. Сковороди (25 червня 2026 р.).

На засіданні кафедри українознавства і лінгводидактики імені проф. О. Г. Муромцевої ХНПУ імені Г. С. Сковороди відбулося попереднє обговорення дисертації Сердеги Руслана Леонідовича «Словник мови українського фольклору: методологічні засади, принципи кладання, параметричні характеристики» на здобуття наукового ступеня доктора наук зі спеціальності 10.02.01 – українська мова, готується для подання на захист у спеціалізовану вчену раду.

Викладачі кафедри є постійними рецензентами і/або членами редколегій вітчизняних і закордонних наукових часописів.

Бутко С. Г. є рецензентом видань “Мова: класичне – модерне – постмодерне” (НаУКМА, категорія А, Scopus), «Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców» (Лодзький університет, Польща), “Roczniki Humanistyczne” (Католицький люблінський університет Яна Павла II, категорія А, Скопус).

Дюкар К. В. є рецензентом часопису Scando-Slavica, індексованого в SCOPUS і Web of Science (видавництво Taylor & Francis).

Петрова Т. О. є членом редколегії часописів «Термінологічний вісник: збірник наукових праць» (Інститут української мови НАН України, Київ), «Лінгвістичні дослідження: збірник наукових праць» (Харківський національний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди, Харків), «Іван Огієнко і сучасна наука та освіта: науковий збірник. Серія історична та філологічна» (Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка).

Губарева Г. А., Гурова О. М., Дюкар К. В., Трифонов Р. А., Хомік О. Є. є рецензентами статей, поданих до Вісника Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія “Філологія”.

Калашник Ю. І. забезпечила перевірку на наявність текстових запозичень (плагіату) 40 наукових статей, що надійшли до редакції фахового збірника наукових праць «Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Філологія» (Випуски № 86, 87).

Науково-експертна діяльність та співпраця з органами державної влади:

Професорсько-викладацький склад кафедри виконав лінгвістичну експертизу та підготував офіційний науково-експертний висновок на запит Голови Верховної Ради України Р. Стефанчука щодо роз'яснення та лінгвістичного аналізу низки актуальних питань.

3.2. Захист дисертацій, робота з аспірантами. На кафедрі функціонує *аспірантура* за спеціальністю 035 «Філологія», спеціалізації 035.01 – «Українська мова і література», де навчається 2 аспіранти.

Гурова О. М. і Трифонов Р. А. здійснюють наукове консультування здобувачів ступеня кандидата філологічних наук Бичихіна А. Є. і Мешого М. С. Губарева Г. А., Гурова

О. М., Петрова Т. О., Сердега Р. Л., Трифонов Р. А., Хомік О. Є. забезпечують викладання спецкурсів на освітній програмі третього рівня.

Бутко С. Г. є допоміжним науковим керівником докторанта Докторської школи гуманітарних наук Лодзького університету (Польща) 2 року навчання Пйотра Балеї (тема дисертації – «Pamięć kulturowa w obliczu wielokulturowości. Polski dramat współczesny w antologiach ukraińskich i rosyjskich»).

Викладачі кафедри регулярно є експертами дисертаційних робіт, що подаються на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 Філологія, а також беруть участь у роботі спеціалізованих учених рад як офіційні опоненти й рецензенти. Гурова О. М. виступила офіційним опонентом на захисті дисертації Нестерович Юліани Володимирівни «Семантико-когнітивні особливості концепту «зрадник» у художніх текстах Романа Іваничука і Сергія Жадана» (здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 03 Гуманітарні науки зі спеціальності 035 Філологія; спеціалізована вчена рада Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка; 9 червня 2026 року). Бутко С. Г. та Літвінова І. М. виступили офіційними рецензентами на захисті дисертації Васянович Євгенії Андріївни «Асоціативні поля концептів ВІЙНА і МИР в лінгвокультурній свідомості студентів-гуманітаріїв» (здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 03 Гуманітарні науки зі спеціальності 035 Філологія; спеціалізована вчена рада Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, 05 червня 2026 року).

3.3. Наукова робота зі студентами. Викладачі кафедри здійснювали керівництво науковою роботою студентів у наукових семінарах, а також підготували їх до участі у студентських наукових конференціях із подальшою публікацією статей і тез доповідей:

Бутко С. Г. підготувала студента Балею П. Д. до участі в V Міжнародному симпозіумі «Cetnjski filološki dani», 19 вересня 2025 р., Факультет чорногорської мови і літератури, Чорногорія, а також у Міжнародній науковій конференції, присвяченій 190-річчю від дня народження О.О.Потебні, ХНУ імені В. Н. Каразіна, 23-24 жовтня 2025 р.; студентку Анісарович Е. А. до участі в IX Міжнародній конференції молодих дослідників «Про Україну міждисциплінарно у Вроцлавському університеті», 23-24 квітня 2026 року, Вроцлавський університет, Польща, а також у XII-й студентсько-аспірантській науковій конференції «*Ślowianie, ty lubim... mode!*», 29 травня 2026 року, Університет імені Адама Міцкевича в Познані, Польща; студентку Кривоший І. до участі в IX Міжнародній конференції молодих дослідників «Про Україну міждисциплінарно у Вроцлавському університеті», 23-24 квітня 2026 року, Вроцлавський університет, Польща.

Губарева Г. А. підготувала студенток Метейко С., Сукову Д., Павлову А., Власенко Є. до участі в IV Всеукраїнській науковій конференції здобувачів вищої освіти «Нові парадигми сучасної філології», Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 7 листопада 2025 року.

Петрова Т. О. підготувала студентку Синіло Д. до участі у III Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих науковців «Світ у медіа, медіа у світі: тенденції і перспективи», Національний університет біоресурсів і природокористування України, 7 листопада 2025 року.

Дюкар К. В., Літвінова І. М., Сердега Р. Л., Трифонов Р. А., Хомік О. Є. підготували студентів Гаркавенко І., Мирошник Є., Марсову А., Томаєву Є., Мишка О. до участі у Всеукраїнській студентській науковій онлайн-конференції «Коворкінг 4.0: мовознавство,

літературознавство, журналістичознавство», ХНУ імені В. Н. Каразіна, 21 квітня 2026 р. За результатами конференції опубліковано статті в *Збірнику статей за матеріалами Всеукраїнської студентських наукової онлайн-конференції «Коворкінг 4.0: мовознавство, літературознавство, журналістичознавство»*. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2026.

Переможці студентських олімпіад, конкурсів наукових та творчих робіт. Викладачі кафедри підготували студентку групи ЛП-51 Анісарович Е. А., яка посіла I місце в обласному етапі XXVI Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика серед здобувачів вищої освіти (14 лютого 2026 року).

Вавришук С. В. підготував студенток Бабакову А. та Чернишеву В. до участі у XVI Всеукраїнському конкурсі з орфографії польської мови, що відбувся 22 травня 2026 року в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Чернишева В. була відзначена серед учасників, які найкраще виконали завдання.

4. Організаційна, виховна та профорієнтаційна робота

4.1. Організація і проведення конкурсів, семінарів. За звітний період кафедра української мови (Літвінова І. М., Петрова Т. О., Хомік О. Є.) виступила співорганізатором проведення I етапу XVI Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка (12 листопада 2025 року).

Губарева Г. А. - голова журі відділення філології, голова журі секції «Українська мова» II (обласного) етапу конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт Харківського територіального відділення МАН України (січень 2026 року); голова журі обласного етапу XXVI Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика (категорія «Студенти і курсанти закладів вищої освіти») (грудень 2025 року); член журі всеукраїнського етапу XXVI Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика (березень 2026 року). Калашник Ю. І. - журі секції «Українська мова» II (обласного) етапу конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт Харківського територіального відділення МАН України (січень 2026 року); член журі обласного етапу XXVI Міжнародного конкурсу з української мови імені П. Яцика. Сердега Р. Л. - голова журі I етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України у Шевченківського району м. Харкова (Харківської області) (листопад 2026 року).

Губарева Г. А. керувала роботою Зайцевої Анастасії, учениці 10 класу ХЛ № 152, яка посіла II місце в секції «Українська мова» на III етапі Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт учнів - членів Національного центру «Мала академія наук України».

Кафедра виступила ініціатором та організатором проведення низки заходів культурно-просвітницького та профорієнтаційного характеру під патронатом та за фінансування Генерального консульства Республіки Польща в Харкові:

- Конкурсу декламації поезії Антонія Слоніmsького до 130-річчя з дня народження видатного польського поета серед учнів 10-11 класів шкіл Харківського консульського округу (жовтень-листопад 2025 року);
- Конкурсу перекладу поезії Антонія Слоніmsького до 130-річчя з дня народження видатного польського поета серед студентів філологічного факультету (жовтень-листопад 2025 року);
- Вечора поезії Антонія Слоніmsького (до 10-річчя відновлення полоністики в Каразінському університеті) (28 листопада 2025 року).

4.2. Профорієнтаційна робота. Кафедра щорічно проводить роботу з працевлаштування випускників: під час проходження педагогічної практики студенти знайомляться зі специфікою майбутньої спеціальності, й нерідко отримують можливість працевлаштуватися у місцях проходження практики. Кафедра підтримує постійний зв'язок з навчальними закладами та провідними видавництвами міста, працевлаштовує випускників кафедри в закладах, що потребують спеціалістів-філологів (Видавництво "Віват", видавництво "Жорж", Харківський інститут судової експертизи, Харківська міська рада тощо).

Калашник Ю. І. - член журі експертної комісії конкурсу на кращий дистанційний курс у 2025 році серед учителів закладів загальної середньої освіти м. Харкова (листопад 2025 р.).

Викладачі кафедри взяли участь у підготовці та проведенні XXV міської відкритої онлайн-конференції-конкурсу «Каразінський колоквіум – 2026» у Харківському університетському ліцеї, 18 квітня 2026 року. Петрова Т. О. - голова журі I підсекції «Семіотика — спосіб бачити світ через знаки: чи можливо знайти універсальну мову смислів?» секції «ФІЛОЛОГІЯ»; Хомік О. Є. - член журі II підсекції «Семіотика — спосіб бачити світ через знаки: чи можливо знайти універсальну мову смислів?» секції «ФІЛОЛОГІЯ».

22 березня 2026 року кафедра долучилася до організації Дня відкритих дверей на філологічному факультеті. 24 березня 2026 року в межах Тижня кар'єри кафедра української мови взяла участь в організації зустрічі студентів філологічного факультету зі стейкхолдерами. Серед запрошених спікерів були Тетяна Зірка, заступниця директора з навчально-виховної роботи Харківського ліцею № 173; Маргарита Кондратенко, голова Польського освітньо-культурного центру "DRZEWO"; Аліна Думбрава, випускова редакторка видавництва "VIVAT"; Світлана Сакун, фахівчиня з уведення даних та контролю якості (Data Entry/QA) в GlobalDev Group; Вікторія Зенгва, кандидатка філологічних наук, перекладачка, журналістка, літературознавиця.

27 березня Петрова Т. О. долучилася до Школи вихідного дня, прочитавши лекцію "Світ словників" для учнів харківських шкіл.

8 квітня 2026 року кафедра стала співорганізатором зустрічі для студентів IV курсу ОПП «Українська мова і література», «Українська мова і література та англійська мова», «Українська мова і література, літературне редагування», «Польська мова і література та українська мова і українська література» щодо обговорення особливостей вступу до магістратури.

На кафедрі активно ведеться профорієнтаційна робота під час проведення Дня відкритих дверей, а також зустрічей викладачів кафедри з учнями середніх шкіл та гімназій в районних центрах Харківської області. Профорієнтаційну роботу проводять викладачі кафедри доц. Губарева Г. А., доц. Калашник Ю. І., які беруть участь у роботі Малої академії наук (секція «Мовознавство»).

Викладачі кафедри Трифонов Р. А., Дюкар К. В., Літвінова І. М. давали інтерв'ю в ЗМІ, а також на офіційних каналах Каразінського університету в соціальних мережах, висвітлюючи актуальні питання мовного життя України, інформували про підготовку спеціалістів-філологів зі спеціальності 035 «Філологія», спеціалізацій 035.01 «Українська

мова і література» і 035.033 “Слов’янські мови і літератури (переклад включно), перша - польська” на філологічному факультеті університету.

Кафедра має і активно веде сторінку в соціальній мережі Фейсбук, висвітлюючи події навчального і наукового життя викладачів і студентів.

4.3. Організаційна діяльність НПП кафедри на рівні факультету/університету

Бутко С. Г. є координатором міжнародної діяльності на філологічному факультеті ХНУ імені В. Н. Каразіна (координація програм академічної мобільності, міжнародного співробітництва та інтернаціоналізації освітнього процесу).

Гурова О. М. протягом року виконувала обов’язки заступника декана з навчальної роботи.

Дюкар К. В. з квітня 2026 року виконує обов’язки уповноваженого з питань державної мови Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Дюкар К. В. протягом року виконувала обов’язки вченого секретаря Вченої ради філологічного факультету.

5. Міжнародне та міжвузівське співробітництво

5.1. Грантові проекти.

Губарева Г. А., Калашник Ю. І., Літвінова І. М. завершили роботу в проєкті eRead Розвиток навичок читання за допомогою цифрових технологій» («2022-1-EE01-KA220-HEED-000089331» в межах програми Еразмус+). За звітний період виконавці проєкту від кафедри взяли участь у фінальному візиті проєкту (Тартуський університет, 8-10 жовтня 2025 року), засвідчена сертифікатом. У межах дисемінації результатів проєкту розроблено програму курсу професійного розвитку для вчителів (погоджено науково-методичною радою філологічного факультету, протокол № 8 від 29.04.2026) і проведено цей курс у співпраці з видавництвом «Ранок» (26-27.05.2026).

Бутко С. Г., Літвінова І. М. завершили роботу в проєкті „KulFon. Nauka fonetyki polskiej przez kulturę” (угода BJP/PJP/2024/1/00013/U/00001 в межах програми Promocja języka polskiego, фінансованого польською Національною агенцією з питань академічного обміну. Бенефіціар проєкту - Лодзький університет, партнер проєкту - Каразінський університет). Результатом і кінцевим продуктом проєкту є підручник із фонетики польської мови для українськомовних студентів, видавний у видавництві Лодзького університету (Biernacka, Michalina, Monika Kaźmierczak, Sofiia Butko, Beata Grochala, Inna Litvinova, i Magdalena Bielawska. 2025. *KulFon. Kulturowa Fonetyka (nie Tylko) Dla Ukraińców: Podręcznik Lektora*. Poland: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego. <https://doi.org/10.18778/8331-896-7>).

Бутко С. Г. виступила співавторкою та розробницею грантової заявки на фінансування спільного міжнародного проєкту «Epistemic Agency in Wartime: Frontline Societies Ukraine and Finland» (EPIWAR) у межах урядової програми Team Finland Knowledge (TFK) (дата подання: 24.04.2026 р.). Проєкт спрямований на розбудову науково-освітнього партнерства між ХНУ імені В. Н. Каразіна та університетами Фінляндії. Проєкт був високо оцінений експертами, але його відхилено з огляду на велику кількість заявок. Разом з партнерами заплановано вдосконалення грантового проєкту і його повторення подання в наступному році.

5.2. Залучення до освітнього процесу запрошених викладачів із закордонних освітніх установ-партнерів.

Протягом осіннього семестру аспірант Докторської школи гуманітарних наук Лодзького університету Пьотр Балея в межах асистентської практики провів низку занять із польської філології та перекладознавства для студентів ОП «Польська мова і література та українська мова» (в межах білатеральної угоди).

У весняному семестрі докторантка Докторської школи гуманітарних, теологічних та мистецтвознавчих наук Університету Миколая Коперника в Торуні Міхаліна Булер провела низку занять із польської мови для студентів ОП «Польська мова і література та українська мова і українська література» (в межах меморандуму про співпрацю).

5.3. Конкурси, культурно-освітні заходи, літні школи за участю і/або на базі закордонних установ.

За ініціативи Вавришука С. В. організовано і проведено Національне читання 2025 під патронатом президентської пари Республіки Польщі (співорганізатори події - Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна та Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника).

За ініціативи кафедри організовано і проведено низку подій під патронатом і за фінансування Генерального консула Республіки Польща в Харкові, зокрема Вечір поезії Антонія Слоніmsького (до 10-річчя відновлення полоністики в Каразінському університеті, 28 листопада 2025 року). У заході взяли участь представники закордонних установ-партнерів: Давид Томашевський, Генеральний консул Республіки Польща в Харкові; Маріуш Чех, директор Польського мовного відділу Національного агентства академічних обмінів; Барбара Качмарчик, віцеконсул Генерального консульства РП у Харкові в 2018–2022 рр., співзасновниця Фондації «Кримський Дім» – єдиної кримськотатарської організації в Польщі; завідувачка кафедри польської мови Університету Миколая Коперника в Торуні, проф. Малгожата Гембка-Воляк; проф. Бартломей Малішевський з Університету Марії Кюрі-Склодовської в Любліні. У всіх подіях взяло участь понад 50 конкурсантів, а загальна кількість учасників, яких зібрали разом ці події, перевищувала 100 осіб.

Студентки освітньої програми «Польська мова і література та українська мова і українська література» Анна Бабакова та Вероніка Чернишова взяли активну участь у міжнародному польсько-українському проєкті "Z biegiem dolnej Wisły", фінансованого Національною агенцією з питань академічного обміну (NAWA, Польща). Проєкт реалізовано в партнерстві з Університетом Миколая Коперника в Торуні і Львівський національним університетом імені Івана Франка. Серед результатів проєкту — суб'єктивний путівник Помор'ям «Z biegiem dolnej Wisły», створений студентами-учасниками, серед співавторів - Бабакова А., Чернишева В.

Кафедра за підтримки ректора ХНУ імені В. Н. Каразіна проф. Кагановської Т. Є. реалізувала освітньо-видавничий проєкт «Щоденник часів війни. Спогади та есеї студентів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна». Видання, що об'єднало особисті свідчення студентів про досвід повномасштабної війни, підготовлено українською, польською та англійською мовами.

Проєкт було представлено в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, Сенаті Республіки Польща, Університеті Миколая Коперника в Торуні, Науковому товаристві в Торуні, а також у Варшаві. Реалізація проєкту сприяла представленню голосів студентів Каразінського університету в міжнародному

гуманітарному та академічному просторі й розвитку українсько-польського академічного діалогу.

Видання стало також об'єктом наукової рефлексії: його аналізу присвячено статтю професорки Університету Миколая Коперника в Торуні Мирослави Радовської-Лісак, подану до друку в колективній монографії «Україна і Польща – близькі орбіти».

5.4. Академічна мобільність.

За звітний період було перепідписано одну угоду з міжнародної мобільності за програмою Еразмус+ - з Університетом Миколая Коперника в Торуні (Польща). Бутко С. Г. узяла участь у програмі академічної мобільності Еразмус+, пройшовши стажування на кафедрі польської філології Університету Миколая Коперника в Торуні (Польща) (грудень 2025 р.), що підтверджує відповідний сертифікат.

5.5. Міжнародна експертна діяльність.

Бутко С. Г. виступила офіційним рецензентом двох освітніх програм закордонних закладів вищої освіти (ЗВО), здійснивши їх науково-методичну експертизу та оцінювання на відповідність європейським стандартам якості освіти:

- ОП другого (магістерського) рівня “Навчання польської мови як іноземної” на запит Університету Миколая Коперника в Торуні, Польща;
- ОП першого (бакалаврського) рівня “Польська філологія як іноземна” на запит Університету імені Адама Міцкевича в Познані, Польща.

6. Завдання кафедри у наступному навчальному році

- 1) зберегти кадровий потенціал кафедри в умовах воєнного стану і можливого скорочення штатних одиниць;
- 2) удосконалювати освітні програми в напрямку посилення практичного складника та забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів;
- 3) оновити навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів;
- 4) підготувати й подати до друку статті до наукових видань категорії А, Б.
- 5) організувати й провести Міжнародну наукову конференцію до 90-річчя професора Володимира Калашника (23-24 жовтня 2026 року);
- 6) організувати й провести третій віршознавчий семінар «Березнева категорія стану» на пошану професора кафедри Володимира Семеновича Калашника (березень 2027 року);
- 7) організувати й провести Конкурс декламації польської поезії за фінансової та організаційної підтримки Генерального Консульства Республіки Польща в Харкові;
- 8) поглиблювати міжнародне співробітництво з університетами Польщі, розширювати географію закладів, налагоджуючи контакти з університетами Польщі, Чехії, Болгарії, Фінляндії, Хорватії, США;
- 9) організувати й провести перші етапи Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика, Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів членів МАН.

- 10) активізувати роботу з комерціалізації результатів НДР шляхом пошуку грантів для реалізації комерційних наукових проєктів або наукових проєктів, що фінансуються державними установами

Про роботу в. о. завідувача доц. Бутко С. Г.

1. Навчальна робота

У 2025/2026 навчальному році навчальне навантаження становило 599,92 год. Протягом звітнього періоду забезпечувала викладання низки обов'язкових і вибіркових курсів (Історична української мови, Історія української літературної мови, Науковий семінар, Контрастивна граматики української та польської мов, Мовні аспекти деколонізації тощо) для студентів бакалаврського та магістерського рівнів різних спеціалізацій.

Керувала асистентською та педагогічною практиками студентів, брала участь у роботі атестаційної комісії під час проведення кваліфікаційних іспитів та захистів бакалаврських і магістерських робіт.

2. Навчально-методична та методична робота

Підготувала і/або удосконалила навчально-методичні матеріали для забезпечення освітніх компонентів, зокрема робочі програми, презентації до лекцій, засоби діагностики знань.

Виконувала обов'язки гаранта освітньої програми першого (бакалаврського) рівня «Польська мова і література та українська мова і українська література». Як гарант ОП «Польська мова і література та українська мова і українська література» брала участь в організації взаємодії зі стейкхолдерами, аналізі їхніх пропозицій та оновленні освітньої програми.

Взяла участь у підготовці документів для акредитації освітньо-наукової програми третього рівня «Філологія».

Є співавторкою підручника з фонетики польської мови, виданого у Видавництві Лодзького університету за результатами участі в міжнародному грантовому проєкті «Nauka fonetyki polskiej przez kulturę (KulFon)», фінансованому Національним агентством із питань академічного обміну (NAWA, Польща):

Biernacka, Michalina, Monika Kaźmierczak, Sofiia Butko, Beata Grochala, Inna Litvinova, i Magdalena Bielawska. 2025. *KulFon. Kulturowa Fonetyka (nie Tylko) Dla Ukraińców: Podręcznik Lektora*. Poland: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego. <https://doi.org/10.18778/8331-896-7>.

3. Наукова робота

У звітному періоді здобула вчене звання доцента.

3.1. Опубліковані праці

1) Butko S. Semantychna transformatsiia leksemy virohidnyĭ v ukraińs'komu linhvokul'turnomu prostori: Postkolonial'nyĭ vymir // *Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej*. 2025. T. 60. DOI: 10.11649/sfps.3498. Категорія A, SCOPUS

2) Butko S., Wołk M. Wielokulturowa przestrzeń dialogu polsko-ukraińskiego // *Litteraria Copernicana*. 2026. T. 53, № 1–2. С. 7–9. DOI: 10.12775/LC.2026.001. Це вступна стаття до тематичного випуску, присвяченого польсько-українському діалогу культур. [Akademicka Platforma Czasopism](#). Категорія A, SCOPUS

3) Butko S. Dekolonizacja historii ukraińskiego języka literackiego // *Litteraria Copernicana*. 2026. T. 53, № 1–2. С. 209–215. DOI: 10.12775/LC.2026.018. Рецензія на

монографію Йоанни Гетки та Віктора Мойсієнка *Na początku było Słowo... Od standardu mówionego do normy literackiej*.

3.2. Апробація результатів наукової діяльності

Виступила з доповідями на кількох міжнародних конференціях і наукових семінарах:

1) XII Конгрес дослідників Білорусі, Берлінський університет імені Гумбольдта, 25–27 вересня 2025 року.

Тема: «Руська писемність латинським алфавітом: на матеріалі окремих староукраїнських пам'яток».

2) Міжнародна наукова конференція до 190-річчя від дня народження О. О. Потебні, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 23–24 жовтня 2025 року. Тема: «Семантичний розвиток культурно значущих понять в українському мовно-культурному просторі».

3) Міжнародна конференція “Полоністика та її стратегічне значення для польської держави”, Сенат Республіки Польща, 27 жовтня 2025 року. Тема: «Роль полоністичних студій у розвитку й зміцненні культурного та інтелектуального діалогу в Центральній-Східній Європі».

4) Міжнародна конференція “Українська книга: дослідження, читання, збереження”, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 11–12 листопада 2025 року. Тема: «Пам'ять у слові: “Щоденник часів війни” як простір гуманітарного діалогу».

5) III Міжнародна конференція “Вроцлавська україністика: lingua, litterae, sermo”, Вроцлавський університет, 13 листопада 2025 року. Тема: «Змішування кодів як вияв мовної гібридності в поезії Касіяна Саковича».

6) Науково-практичний семінар “Викладання мовознавчих дисциплін у вищій школі”, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 18 листопада 2025 року.

Тема: «Викладання польської фонетики: контрастивний вимір на матеріалі проєкту KulFon».

7) Науковий семінар в Інституті славістики Польської академії наук, доповідь на тему: «*Na styku języków, alfabetów i czcionek. Hybrydowe praktyki tekstowe w piśmiennictwie ukraińskim XVI–XVIII wieku*».

3.3. Наукове консультування, захист дисертацій.

Керувала науковими дослідженнями студентів Анісарович Е., Кривоший І. і докторанта Докторської школи гуманітарних наук Лодзького університету Пьотра Балеї, підготувавши їх до участі в міжнародних наукових конференціях в Україні, Польщі та Чорногорії..

Виступила офіційним рецензентом на захисті дисертації Васянович Євгенії Андріївни «Асоціативні поля концептів ВІЙНА і МИР в лінгвокультурній свідомості студентів-гуманітаріїв» (здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 03 Гуманітарні науки зі спеціальності 035 Філологія; спеціалізована вчена рада Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, 05 червня 2026 року).

3.4. Рецензування, робота в редколегіях.

Брала участь у рецензуванні статей, поданих до фахових видань “Мова: класичне – модерне – постмодерне” (НаУКМА, категорія А, Scopus), «Kształcenie Polonistyczne

Cudzoziemców» (Лодзький університет, Польща), «Roczniki Humanistyczne» (Католицький люблінський університет Яна Павла II, категорія А, Скопус).

Виступила співредакторкою тематичного випуску журналу *Litteraria Copernicana*, присвяченого польсько-українському діалогу культур (протягом року): *Litteraria Copernicana*. Tom 53 Nr 1-2 (2026): Polsko-ukraiński dialog kultur. Pod redakcją Sofii Butko i Marcina Wołka. Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

4. Організаційна робота

Проводила засідання кафедри та брала участь у роботі Ученої ради філологічного факультету.

Брала участь в організації наукових конференцій та семінарів як член оргкомітету:

- Міжнародна наукова конференція «Шістдесятництво як чинник мовно-літературного розвитку України», 18–19 вересня 2025 р.
- Міжнародна наукова конференція, присвячена 190-річчю від дня народження О.О.Потебні, 23-24 жовтня 2025 р.
- Всеукраїнська студентська наукова онлайн-конференції «Коворкінг 4.0: мовознавство, літературознавство, журналістикознавство», 21 квітня 2026 р.
- віршознавчий семінар «Березнева категорія стану» на пошану професора кафедри Володимира Семеновича Калашника, 19 березня 2026 року.

Вела кафедральну документацію.

Координувала профорієнтаційну діяльність - зустрічі зі школярами, консультації для абітурієнтів і студентів, заходи зі стейкхолдерами в межах «Тижня кар'єри».

Адмініструвала сторінки кафедри та факультету в соціальних мережах, забезпечувала контроль успішності студентів та надавала консультативну допомогу з навчальних і наукових питань.

5. Міжнародна робота

5.1. Координація міжнародного співробітництва та академічної мобільності

Виконувала функції координатора міжнародної діяльності філологічного факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна: координувала академічну мобільність студентів і викладачів за програмою Erasmus+, проводила перемовини з університетами-партнерами в Чехії, Польщі та Фінляндії щодо продовження та розширення співпраці.

Координувала перепідписання угоди про академічну мобільність Erasmus+ з Університетом Миколая Коперника в Торуні.

Організувала та модерувала інформаційно-просвітницьку зустріч для студентів «Навчання без кордонів: можливості академічної мобільності», присвячену міжнародним освітнім програмам, грантам та можливостям Erasmus+.

У грудні 2025 року взяла участь у програмі академічної мобільності Erasmus+ з метою викладання на кафедрі польської філології Університету Миколая Коперника в Торуні.

5.2. Міжнародні грантові та освітньо-видавничі проєкти

Завершила роботу в міжнародному грантовому проєкті «KulFon. Nauka fonetyki polskiej przez kulturę» (NAWA, Польща), одним із результатів якого стало видання у співавторстві підручника з фонетики польської мови; координувала участь кафедри в реалізації проєкту.

Виступила співавторкою та розробницею грантової заявки міжнародного проєкту «Epistemic Agency in Wartime: Frontline Societies Ukraine and Finland» (EPIWAR), поданої 24 квітня 2026 року на конкурс урядової програми Team Finland Knowledge (TFK). Проєкт, спрямований на розвиток науково-освітнього партнерства між Каразінським університетом та університетами Фінляндії, отримав високу експертну оцінку; заплановано його доопрацювання та повторне подання.

Ініціювала та реалізувала освітньо-видавничий проєкт «Щоденник часів війни. Спогади та есеї студентів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна», у межах якого підготовлено тримовне - українською, польською та англійською мовами - видання студентських свідчень про досвід повномасштабної війни. Координувала підготовку та міжнародну презентацію проєкту, який було представлено в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, Сенаті Республіки Польща, Університеті Миколая Коперника в Торуні, Науковому товаристві в Торуні та у Варшаві.

5.3. Міжнародна експертна діяльність

Виступила офіційним рецензентом двох освітніх програм закордонних закладів вищої освіти, здійснивши їх науково-методичну експертизу: ОП другого (магістерського) рівня «Навчання польської мови як іноземної» Університету Миколая Коперника в Торуні та ОП першого (бакалаврського) рівня «Польська філологія як іноземна» Університету імені Адама Міцкевича в Познані.

5.4. Міжнародні культурно-освітні ініціативи

Координувала підготовку й організацію комплексу культурно-освітніх заходів під патронатом та за фінансової підтримки Генерального консульства Республіки Польща в Харкові: Конкурсу декламації та Конкурсу перекладу поезії Антонія Слонімського, а також Вечора поезії Антонія Слонімського, приуроченого до 10-річчя відновлення полоністики в Каразінському університеті.

Звіт затверджено на засіданні кафедри української мови
Протокол № 15 від 25 червня 2026 р.

В. о. завідувача кафедри

Софія БУТКО

Декан філологічного факультету

Євгенія ЧЕКАРЕВА